Sortland kommune

REFERAT – KONSULTASJON

reguleringsplan for Gullkista masseuttak

Linnasuolu/Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt og Sortland kommune

Dato: 19.06.24
Sted: Rådhus 2, Sortland kommune

Deltakere:

Reinbeitedistriktet (RBD)
Peder Buljo, reineier og leder i reinbeitedistriktet
Mihkkal Markus Buljo, reineier
Arild Inga, reineier
Anders Inga, reineier
Knut Helge Hurum, advokat

Tiltakshaver, Gunnar Holth grusforretning (GHG)
Line Bjørnstad Grønlie, ekstern planlegger og kommunens kontaktperson
Tore Holth, avdelingsansvarlig masseuttak
Fredrik Holth, daglig leder

Sortland kommune (SK)
Oda Lie Engesæth, arealplanlegger og saksbehandler

Referatet vil legge frem hver av partenes refleksjoner slik dialogen forløp seg, og avslutningsvis en konklusjon fra konsultasjonen. Konsultasjonen går ut ifra forrige konsultasjon 20.03.24, hvor vi går videre på tema om avbøtende tiltak.

Agenda for møtet

- *Kort orientering om planprosessen*
- *Avbøtende tiltak*
- *Videre prosess*

Innledende
Det gjøres en kort presentasjonsrunde før SK orienterer om sakens gang og hvor vi er planprosessen, og at vi som avtalt i forrige konsultasjon nå skal konsultere mer spesifikt om avbøtende tiltak og løsninger som kan fungere for reinbeitedistriktet, og ikke. Reguleringssaken har vært på høring og offentlig ettersyn, og det ligger en innsigelse fra Statsforvalteren i Nordland på bakgrunn av at flyttleien blir stengt og dermed er planforslaget i strid med reindriftslovens § 22. Innsigelsen må dermed løses før plansaken kan tas videre for behandling og eventuelt vedtak. De avbøtende tiltakene som ble foreslått ved forrige konsultasjon var:

- En egnet plass hvor man kan flytte rein med gjerde.
- Oppsamling av rein på Hennes/Kvitnes/Fiskefjorden, med helikopter.
- Kompensasjon på bakgrunn av merarbeidet masseuttaket krever.

Avbøtende tiltak
GHG v/ekstern planlegger ønsker å høre mer om de to første punktene RBD kom med forslag om i forrige konsultasjon, og hvordan de vil fungere/hvor de bør plasseres.

RBD forteller først litt om situasjonen i distriktet i dag, og de kumulative effektene av tiltak som presser dem i dag. De opplever et stort press, og forklarer at deres jobb er å se til at dyrene har det bra og at de har tilstrekkelige driftsvilkår. På grunn av dagens fragmentering av beiter i hele distriktet er de presset til å måtte forflytte rein på annen måte enn den tradisjonelle. Vinterbeitesituasjonen beskrives som prekær. Vinterbeite er i hovedsak langs kysten der det også er størst utbyggingspress, hvor fragmenteringen gir et stort arbeidspress på driften. Arbeidsressursen er ikke tilstrekkelig til å få til sesongflyttingen på en god måte når den totale belastningen blir så stor som den er.

Ønsket til RBD er en nullsituasjon, men de forklarer at slik er ikke realiteten og det som er gjort er gjort. For å kunne flytte reinen forbi masseuttaket trengs det nå derfor bedre tiltak for at det skal være mulig. RBD forteller at ved tidligere forsøk for å flytte reinen langs veien forbi masseuttaket har det ikke latt seg gjøre, selv om uttaket og arbeidet ble satt i bero. Det er også en vanskelig situasjon å flytte reinen oppover og over fjellet, og det er svært ofte at det ikke lar seg gjøre.

RBD forklarer at det er umulig å ha en funksjonell bruk av området når det er drift. For RBD må risiko vurderes, er det en risiko for å lykkes eller ikke ved flytting langs veien (ref. vegetasjonsskjermen og grønne området langs fylkesvegen #1-5 i dagens planforslag). Det er stor risiko å presse reinen inn i et næringsområde. Det kommenteres at et oppsamlingsgjerde for transport trolig vil fungere bedre, men dette er ikke i samsvar med tradisjonell reindrift.

RBD forteller at helikopter ikke er ideelt, ettersom det er vanskelig å samle reinen da også og ikke samsvarer med tradisjonell reindrift, det er også kostnadsdrivende, men brukes likevel i noen situasjoner når det er helt nødvendig. Området er både flyttlei og trekklei, og reinen oppholder seg også i området for beite. For å klare en effektiv nok flytting blir oppsamling viktig, og så kan helikopter være et alternativ for å sikre at de får en trygg nok flytting og samling og at reinen ikke stikker opp i skredfarlig terreng. RBD kommenterer på punkt 1 om en egnet plass å flytte reinen med gjerde, men at det er flere privatrettslige forhold som må løses for at man kan få til en egnet plass hvor man kan flytte reinen med gjerde.

I forhold til en egnet plass å flytte reinen med gjerde kommer GHG med et konkret forslag, hvor de har dialog med grunneier og kan få til en avtale slik at de kan bruke området. Her er det også avkjørsel (gnr./bnr. 9/2, koordinater: N7608743.77 Ø512787.63). RBD bekrefter at det kan være en mulig plassering for oppsamling og flytting dersom en slik avtale lar seg gjøre, men dette er ikke en god løsning og plasseringen må vurderes nærmere.

SK spør om hvilke avbøtende tiltak som kan sikre god flytting, og presiserer at vi videre må definere hva som kan sikres i planforslaget og hvilke tiltak som sikres på annen måte.

RBD forteller at det alltid er et ønske å flytte på tradisjonell måte, oppsamling og transportere er ikke en god løsning, men i noen situasjoner blir det nødvendig.

SK får frem at den reguleringsplanen som ligger i dag ikke sikrer deres interesser og fremtidig

istandsetting av uttaket som åpner for å flytte flyttleia tilbake til opprinnelig plassering, og at fokuset var mer på landskapsbildet og det visuelle da dagens plan ble vedtatt i 2010, og at det er et ønske å få sikret det så langt det er mulig nå. GHG forteller mer om planforslaget, hva de har prøvd å sikre gjennom plankartet og planbestemmelsene, og hvordan. RBD syns det er positivt at dagens planforslag kan sikre deres interesser bedre og kommenterer at tiltaket med den alternative flyttleien (BAA2 i plankartet) kan fungere som et alternativ under sesonger med gode klimatiske forhold. RBD skulle derimot sett at store deler av dagens uttak (BSM1 i plankartet) var tilbakeført før utvidelsen (BSM2 i plankartet) skal tas i bruk. GHG forklarer at store deler av dagens uttak (BSM1) vil være arealer de har behov for til lagring etc., når det nye uttaket (BSM2) skal settes i gang, og at det vil være vanskelig.

Videre forklarer GHG v/ekstern planlegger «de grønne områdene» langs fylkesvegen#1-5 (tett gjerde) som er lagt inn planforslaget, med den utvidede grøften som skal beplantes, og at tanken har vært at RBD skal kunne flytte reinen bedre forbi, uten for store forstyrrelser. RBD kommer med innspill om at dette området er en løsning som har for høy risiko, og at det sannsynligvis ikke vil fungere som et alternativ og avbøtende tiltak.

Revegetasjon tas også opp som tema. Reguleringsbestemmelsene § 3.1.1 j) setter krav om istandsetting og avslutning av uttaket slik at flyttleia for rein kan flyttes tilbake inn i det som i dag er uttaket. Detaljering av dette skal gjøres i driftsplanen for uttaket. GHG legger frem at de ønsker å ha dialog og samarbeid om hvordan driftsplanen skal se ut, i forhold til revegetering når anlegget skal avsluttes. SK og GHG v/ekstern planlegger kommenterer at de skal se på denne bestemmelsen slik at et samarbeid om driftsplanen kan sikres bedre. RBD ønsker gjerne et samarbeid om hvordan revegetasjonen skal defineres i driftsplanen, som f.eks. helling av trinnene fra uttaket.

Etter å ha sett på 3D modeller av dagens situasjon, og fremtidig situasjon ved en eventuell utvidelse kommer RBD frem til at innhegning av reinen blir det beste alternativet, og at den alternative flyttleien BAA2 kan fungere som alternativ når den istandsettes slik at den kan brukes, og de klimatiske forholdene tillater det. RBD forklarer at å drive reinen er en svært annerledes situasjon enn når reinen selv trekker seg inn og ut av områder. Det er mye mer presset situasjon når det skal flyttes og det kan fort blir kaos dersom det ikke lar seg gjøre, og det er derfor vegetasjonsskjerm og flytting i selve uttaket blir veldig vanskelig.

Spesifikke avbøtende tiltak som blir listet opp av RBD i slutten av konsultasjonen er:

1. De trenger et inngjerdet område for å samle reinen.
2. De ønsker at reserve flyttleia blir tilbakeført slik at den kan brukes.
3. De vil at planen skal sette vilkår til revegetering og tilbakeføring av området etter at uttaket er ferdig.
4. De vil ha kompensasjon for merarbeid og beitetap

Videre prosess

For videre prosess i plansaken må innsigelsen løses. GHG og RBD skal ha dialog for å løse de privatrettslige forholdene/forslagene som har blitt drøftet i konsultasjonen. SK og GHG v/ekstern planlegger skal se på bedringene som kan gjøres i planforslaget, og SK skal undersøke hvordan løsningene eventuelt kan løse innsigelsen som foreligger.

Konklusjon

GHG har vært i den tro at flyttleien har vært åpen, ettersom det tidligere har vært en avtale med RBD og føringer for driften i uttaket ved flytting. Alle parter er etter konsultasjonen enig i at

flyttleien er blokkert ved dagens løsning, og at en utvidelse av masseuttaket vil få enda større konsekvenser for vinterbeite på Gullkista. Alle parter er enig i at man derfor må få til gode nok løsninger og avbøtende tiltak for at utvidelsen skal la seg gjøre, og for å sikre trekk- og flyttleien også for fremtiden når uttaket skal legges ned. Det er et ønske fra GHG og RBD om å finne en løsning for å kunne sameksistere best mulig, frem til uttaket i fremtiden skal avsluttes.

I konsultasjonen har man kommet frem til at løsningen i planforslaget med vegetasjonsskjerm og gjerde ikke vil fungere i praksis. RBD har vurdert og gjort det klart at den eneste løsningen er et samlegjerde, hvor reserveløsningen er flytt- og trekkveien over fjellet (foreslått istandsatt på BAA2 i plankartet).

Et annet punkt er bredden på BAA2, og hvordan man kan sikre at den alternative flyttleien er sikker nok og vil fungere om man skal flytte reinen oppover dit.

I forhold til revegetering er gjenleggingen viktig for RBD. Det er enighet om at GHG og RBD skal ha dialog og samarbeid om hvordan revegeteringen skal tilrettelegges i driftsplanen. SK og GHG v/ekstern planlegger skal se på bestemmelsen om revegetering i driftsplanen, og hvordan den kan spesifiseres bedre for å sikre samarbeidet.

RBD ønsker å diskutere merarbeidet, beitetapet og dekning av deres kostnader med GHG som et avbøtende tiltak for eventuell utvidelse av masseuttaket.

RBD får tilsendt stillbilder av 3D-modellen GHG v/ekstern planlegger viste i møtet som de kan ha med seg videre.

Ny konsultasjon avtales ved behov. Det antas at det vil være behov for en konsultasjon når man har kommet videre med løsningene som har blitt drøftet i dette møtet, og man nærmer seg en fremgangsmåte for å realisere løsningene.